

คู่มือ

มาตรการลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน
สินค้าเกษตรด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
(แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตุลาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ คู่มือการปฏิบัติงาน	๑-๑
ส่วนที่ ๒ คู่มือการติดตามและประเมินผล	๒-๑
ส่วนที่ ๓ คู่มือการประกวด	๓-๑
ภาคผนวก	
ส่วนที่ ๒ แบบ ปญ. ๐๑ และแบบ ปญ.๐๑-๑ (ทีมบริหารจัดการ)	ผ ๒-๑
ส่วนที่ ๓ เกณฑ์การให้คะแนนการประกวด	ผ ๓-๑

ส่วนที่ ๑

คู่มือมาตรการลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน
สินค้าเกษตรด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
(แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๑ คู่มือมาตรการลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาของกระทรวง (Road map) โดยมีโครงการที่สำคัญคือการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และสินค้าประมง ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) ได้มอบนโยบายเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ เน้นให้ความสำคัญในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต โดยการรวมแปลงเป็นแปลงใหญ่ก่อให้เกิดกิจกรรมลดต้นทุนการผลิตตามที่กำหนด และสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันให้กับสินค้าเกษตร ทั้งนี้ การปรับโครงสร้างสินค้าที่สำคัญดังกล่าว จะต้องทำการผลิตในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศเขตพื้นที่เหมาะสมสำหรับ การผลิตสินค้า ๒๐ ชนิดไว้แล้ว โดยมีหลักการคือการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต อาทิ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด มีการผลิตร่วมกันเป็นกลุ่มและมีการเชื่อมโยงกับตลาดเพื่อบริหารจัดการให้เกิดสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ของสินค้า แก้ปัญหาเรื่องสินค้าล้นตลาดและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างภาคการเกษตรของไทย โดยส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรขนาดเล็ก และเป็นการผลิตที่มีลักษณะต่างคนต่างทำ การดำเนินการลักษณะดังกล่าวทำให้ภาคเกษตรต้องเผชิญกับปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร เช่น ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ได้แก่ ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าใช้จ่ายของเครื่องจักรกลการเกษตร และค่าจ้างแรงงานด้านการเกษตร รวมทั้ง ปัญหาการขาดอำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต (Production Process) การจัดการโซ่อุปทาน (Supply Chain) และปัญหาด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ยังไม่เข้าถึงตัวเกษตรกรได้เท่าที่ควร เพื่อเป็นการลดข้อจำกัดดังกล่าว จะต้องส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มการผลิต และการบริหารจัดการร่วมกัน

ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีภารกิจต้องดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร จึงได้กำหนดนโยบายการลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่มีการบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี ราคาถูก อาทิ พันธุ์ ปุ๋ย และการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร (Motor Pool) เพื่อลดต้นทุนในการผลิตสินค้าเกษตร โดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิต โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน มีต้นทุนการผลิตลดลงและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน สร้างโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร

๓. เป้าหมาย

คณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดคัดเลือกพื้นที่แปลงใหญ่จังหวัดละ ๑ แปลง รวมทั้งหมด ๗๖ แปลง เพื่อเป็นต้นแบบของระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในการลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

กันยายน ๒๕๕๘ – พฤศจิกายน ๒๕๕๙

๕. งบประมาณ

ใช้งบปกติที่ได้รับการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณจากโครงการ/กิจกรรมอื่นของหน่วยงาน รวมทั้งบสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ

๖. กลไกการขับเคลื่อน

กำหนดกลไกการขับเคลื่อนตามแนวทางการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด โดยแบ่งทีมรับผิดชอบในการดำเนินการเน้นการลดต้นทุนการผลิตด้วยการบริหารจัดการแบบแปลงใหญ่ เป็น ๔ ทีม ที่แต่งตั้งหรือมีมติที่ประชุม โดยคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ประกอบด้วย

๖.๑ ทีมการตลาด

- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเป็นเจ้าภาพหลัก และทีมเศรษฐกิจจังหวัดของภาคเอกชน (สภาหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สมาคมธนาคารจังหวัด) สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

บทบาทความรับผิดชอบ ได้แก่

- ๑) สร้างกระบวนการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อรวมกลุ่มจัดหาปัจจัยการผลิต รวมกลุ่มผลิต และรวมกลุ่มตลาด
- ๒) สำรวจความต้องการของตลาด/ผู้บริโภค (Demand)
- ๓) สำรวจปริมาณและแหล่งผลิตบริเวณใกล้เคียงและภาพรวมของประเทศ (Supply)
- ๔) จัดทำแผนการตลาด/การขาย
- ๕) ประเมินการต้นทุน และผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ
- ๖) การประเมินความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๗) การนำของเหลือจากการผลิตมาสร้างรายได้
- ๘) การเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร

๖.๒ ทีมการลดต้นทุนการผลิต (ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่)

- สำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นเจ้าภาพหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด โครงการชลประทานจังหวัด และหน่วยงานสังกัดกรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมหม่อนไหม ที่รับผิดชอบในจังหวัดนั้นๆ

บทบาทความรับผิดชอบ ได้แก่

- ๑) การใช้ที่ดินของสมาชิก ลดค่าใช้จ่ายจากการเช่าที่ดิน
- ๒) การจัดหาพันธุ์พืช/สัตว์ราคาถูก และเหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก ให้ผลผลิตสูง ทนต่อโรค/ศัตรูพืช และสภาพอากาศ
- ๓) ลดการใช้ปุ๋ยเคมีและน้ำปุ๋ยอินทรีย์มาทดแทน
- ๔) ลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หันมาใช้สารสกัดจากพืชแทน
- ๕) ลดรายจ่ายค่าเช่าเครื่องจักรกลในการไถเตรียมดิน ดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว การขนส่ง
- ๖) การใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพดินทั้งปริมาณ และคุณภาพของปุ๋ย
- ๗) การใช้พลังงานลมและแสงแดดแทนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงหรือพลังงานไฟฟ้า
- ๘) พัฒนาแหล่งน้ำ ระบบส่งน้ำ ซ่อมแซมบำรุงรักษาโครงการชลประทาน การมีส่วนร่วมของเกษตรกรแปลงใหญ่ เพื่อบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๙) วิเคราะห์ความต้องการของเกษตรกรในการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรที่เปลี่ยนแปลง ทุกระยะอย่างต่อเนื่อง
- ๑๐) อบรมเกษตรกรต่อเนื่องทุกระยะ ตั้งแต่การหาปัจจัยการผลิต การเตรียมดิน การเจริญเติบโต จนกระทั่งการเก็บเกี่ยว และการขนส่ง ซึ่งอาจใช้โมเดลของโรงเรียนเกษตรกร

๖.๓ ทีมการบริหารจัดการ

- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นเจ้าภาพหลัก บริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ รวมทั้งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรในพื้นที่ (๑๒ สศท.)

บทบาทความรับผิดชอบ ได้แก่

- ๑) บูรณาการตลอดห่วงโซ่อุปทาน ของสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่
- ๒) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน จุดขายของแปลง และของแหล่งผลิตอื่น
- ๓) ส่งเสริมเทคโนโลยีดิจิทัล
- ๔) การหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ
- ๕) การให้ความรู้แก่สมาชิกในแปลง การสร้างความเข้มแข็งให้สมาชิกในแปลง
- ๖) ติดตามผลการดำเนินงาน ทบทวนแผนปฏิบัติงาน
- ๗) ประเมินผลสำเร็จของระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่

๖.๔ ทีมผู้จัดการแปลง

ผู้จัดการแปลงที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จากหน่วยงานที่เป็นเจ้าของพื้นที่ อาทิ เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน เป็นต้น โดยผู้จัดการแปลงมีทีม ประกอบด้วย ประธานเกษตรกรในแปลงใหญ่ที่ผู้จัดการแปลงและเกษตรกรร่วมกันเลือกมา

บทบาทความรับผิดชอบ ได้แก่

- ๑) จัดทำแผน จัดหาปัจจัยการผลิต แผนการผลิต และแผนการตลาด โดยยึดหลักการให้เกษตรกรเป็นผู้คิด และทำรวมกลุ่มร่วมกัน
- ๒) ทำหน้าที่ประสานงานกับทีมการตลาด ทีมการตลาดทุนการผลิต และทีมบริหารจัดการ
- ๓) ดูแลภาพรวมทั้งหมดให้การดำเนินงานระบบส่งเสริมการผลิตแบบแปลงใหญ่
- ๔) ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้

๕) จัดส่งแผนปฏิบัติการให้กับทีมบริหารจัดการและเสนอสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ผ่านคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ เสนอแปลงต้นแบบในจังหวัด (จังหวัดละ ๑ แปลง) โดยทีมบริหารจัดการผ่าน
คณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้ความเห็นชอบก่อนเสนอแปลงต้นแบบของจังหวัด
ให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรภายในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑) ขนาดพื้นที่แปลงใหญ่ ภูมิพืชไร่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และข้าว ต้องมีขนาดพื้นที่รวมกัน
ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ไร่ขึ้นไป ภูมิไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชอื่นๆ (รวมทั้งปศุสัตว์และประมง) ที่ต้องมี
การบริหารจัดการแบบประณีต ต้องมีขนาดพื้นที่รวมกันตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป และต้องผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน

๒) สำหรับพืช เลือกแปลงที่มีพื้นที่ตามหลักความเหมาะสมทางกายภาพ เช่น ชุดดินที่มี
ศักยภาพเหมาะสมปลูกพืชเศรษฐกิจ และความเหมาะสมของสภาพดินฟ้าอากาศ เช่น ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำ
ในพื้นที่ และมีศักยภาพที่จะพัฒนาในเชิงเศรษฐกิจของการผลิตและการตลาด

๓) เกษตรกรสนใจเข้าร่วมมาตรการลดต้นทุนฯ ไม่น้อยกว่า ๕๐ รายขึ้นไป

๔) มีการบูรณาการกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ และการมีส่วนร่วมโดยยึดเกษตรกรเป็น
ศูนย์กลาง

๕) ต้องมีกิจกรรมในการพัฒนาที่ชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ (๑) การลดต้นทุนการผลิต
(๒) การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ (๓) การบริหารจัดการ และ (๔) การเชื่อมโยงการตลาด โดยผลิตแล้วมีตลาดรองรับชัดเจน

๖) มีงบประมาณที่จะดำเนินการในปี ๒๕๕๙ จากแหล่งต่างๆ แล้ว เช่น งบประมาณจากท้องถิ่น
งบพัฒนาจังหวัด งบกลุ่มจังหวัด หรืองบประมาณที่กรมต่างๆ จัดสรรให้

๗.๒ จัดทำข้อมูลแผนที่รายแปลง (Mapping) โดยทีมผู้จัดการแปลง ดังนี้

๑) กำหนดขอบเขตของพื้นที่ส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (Boundary) ลงในแผนที่
ขนาด ๑ : ๔๐๐๐ พร้อมทั้งแสดงผังที่ตั้งและขอบเขตพื้นที่รายแปลงย่อยของเกษตรกรรายบุคคล โดย

- หน่วยงานเจ้าของพื้นที่ (อาทิ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน กรมส่งเสริมสหกรณ์
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมพัฒนาที่ดิน) จัดส่งข้อมูลแผนที่ในรูปแบบข้อมูล Digital file พื้นที่
แปลงใหญ่ให้ทีมผู้จัดการแปลง

- ทีมผู้จัดการแปลงตรวจสอบผังที่ตั้งแปลงย่อยของเกษตรกรเป็นรายแปลงและสอบถามแก้ไข
ตามข้อเท็จจริง

- ทีมผู้จัดการแปลงตรวจสอบผังที่ตั้งแปลง โดยทำประชาคมร่วมกับเกษตรกรเจ้าของแปลง
ในพื้นที่แปลงใหญ่

- ส่งข้อมูลขอบเขตพื้นที่แปลงใหญ่ให้สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด นำไปตรวจสอบกับแผนที่ความ
เหมาะสมของชุดดิน (Suitability) กับพื้นที่ปลูกจริงของเกษตรกร (Existing) วิเคราะห์ชุดดินที่เหมาะสมกับพืช

- ในกรณีที่พื้นที่แปลงใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน ให้ส่งข้อมูลขอบเขตพื้นที่แปลงใหญ่
ให้ชลประทานจังหวัด นำไปใช้ในการวางแผนการใช้น้ำให้เกษตรกร

๒) จัดทำข้อมูลรายแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมมาตรการลดต้นทุนฯ เป็นรายครัวเรือน
ประกอบด้วย ชื่อ - สกุล เกษตรกร หมายเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
ลักษณะการประกอบอาชีพ การถือครองที่ดินของครัวเรือน/กรรมสิทธิ์ในที่ดิน รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี และ
กิจกรรมการเกษตรที่ดำเนินการ ฯลฯ โดยทีมบริหารจัดการและหน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่แปลงใหญ่ เป็นที่ปรึกษา
ให้กับผู้จัดการแปลง

๗.๓ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของเกษตรกร ก่อนมีมาตรการลดต้นทุนฯ โดยทีมบริหารจัดการ และทีมผู้จัดการแปลง โดยมีสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑-๑๒ เป็นที่ปรึกษา

จัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อต้องการทราบกิจกรรมการประกอบการเกษตร รายได้-รายจ่าย ทาง การเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมมาตรการลดต้นทุนฯ ก่อนมีมาตรการลดต้นทุนฯ ฯ เพื่อประกอบการจัดทำ แผนปฏิบัติการแปลงใหญ่และเปรียบเทียบกับผลการประเมินผลหลังมีมาตรการลดต้นทุนฯ ฯ โดยเก็บข้อมูลเฉพาะ พื้นที่เข้าร่วมมาตรการลดต้นทุนฯ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) สำรวจข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมมาตรการลดต้นทุนฯ และมีพื้นที่ การเกษตรตั้งอยู่ภายในขอบเขต (Boundary) ของแปลงใหญ่โดยเป็นข้อมูลของกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่าง ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ – ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ หรือก่อนเข้าร่วมมาตรการลดต้นทุนฯ ปี ๒๕๕๙ โดยการสำรวจ ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร หมายถึง การสำรวจรายได้-รายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการผลิตในพื้นที่แปลงใหญ่ ระหว่าง เวลาที่กำหนด โดยจัดเก็บข้อมูลตามแบบสำรวจภาวะเศรษฐกิจการเกษตร เป็นรายชนิดสินค้าของแต่ละแปลงใหญ่ ซึ่งจะมีสินค้าเพียงชนิดเดียว

๒) ประมวลผล โดยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ ๑) มาบันทึกลงในตารางบันทึกข้อมูลการสำรวจภาวะ เศรษฐกิจการเกษตร เพื่อเป็นการประมวลผลในภาพรวมก่อนมีมาตรการลดต้นทุนฯ ฯ

๓) จัดทำตารางวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล ข้อ ๒) มาบันทึก ในตารางวิเคราะห์ เป็นภาพรวมข้อมูลพื้นฐานรายแปลงใหญ่

๗.๔ จัดทำกิจกรรมการดำเนินงานภายใต้แผนการตลาด แผนการผลิต และแผนการบริหาร จัดการ โดยทีมผู้จัดการแปลง ซึ่งแผนดังกล่าวจะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการ เกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด มีกิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหา และ/หรือ การ พัฒนาพื้นที่ให้ครอบคลุมแผนการตลาด แผนการผลิต (ลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยและเพิ่มผลผลิตต่อไร่) และ แผนการบริหารจัดการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ผู้จัดการแปลงจัดทำเวทีประชาคม เพื่อระดมความคิดเห็นจากเกษตรกรที่เข้าร่วมมาตรการ ลดต้นทุนฯ ฯ

๒) นำข้อมูลที่ได้จากข้อ ๗.๓ และข้อมูลจากการจัดทำเวทีประชาคมมาประกอบการกำหนด กิจกรรมดำเนินงานให้ครอบคลุมแผนการตลาด แผนการผลิต (ลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยและเพิ่มผลผลิตต่อ ไร่) และการบริหารจัดการ

๘. การทำแผนปฏิบัติการมาตรการลดต้นทุนฯ ปี ๒๕๕๙ (ตุลาคม ๒๕๕๘ – กันยายน ๒๕๕๙)

๘.๑ แผนการจัดการแปลง โดยทีมผู้จัดการแปลง และมีเกษตรกรร่วมกันคิด ร่วมวางแผน ร่วมจัดทำ แผนสินค้าเกษตรในแปลง

๘.๒ แผนกำกับ ดูแล ติดตาม ของหน่วยราชการ (ทีมบริหารจัดการ ทีมลดต้นทุน และทีม การตลาด)

กำหนดส่งแผนดังกล่าวให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยผ่านคณะกรรมการพัฒนาการ เกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

๙. การติดตามและรายงานผล

การติดตามความผลการดำเนินงานแบ่งเป็น ๒ ระดับ

๙.๑ ระดับแปลง/จังหวัด ทีมบริหารจัดการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ จัดทำรายงานผลการ ปฏิบัติงาน และจัดส่งให้คณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด สำนักแผนงานและ โครงการพิเศษ (สป.กษ.) และศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประจำทุกเดือน ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป และตามสถานการณ์เร่งด่วน เริ่มรายงานครั้งแรก ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

๙.๒ ระดับภาพรวมทั้งประเทศ ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ โดยใช้ข้อมูลจากการรายงานของการติดตามความก้าวหน้าระดับแปลง/จังหวัด และสุ่มติดตามในพื้นที่เป็นครั้งคราว และจัดทำรายงานความก้าวหน้านำเสนอผู้บริหาร/คณะกรรมการฯ ระดับกระทรวงฯ เป็นรายไตรมาส ภายในวันที่ ๕ ของไตรมาสถัดไป

๑๐. การประเมินผล

๑๐.๑ ประเภทและรูปแบบการประเมินผล

เป็นการประเมินผลระหว่างการทำงานมาตรการ (On-going Evaluation) ซึ่งผลการประเมินผลจะใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน หรือยุติ/ขยายผลมาตรการลดต้นทุนฯ ต่อไป

รูปแบบการประเมินผล การกำหนดประเด็นและตัวชี้วัดประกอบด้วย การพิจารณาในส่วนของทรัพยากรในการจัดทำโครงการหรือปัจจัยนำเข้า (Inputs:I) กระบวนการบริหารจัดการโครงการ (Process:P) ผลผลิต/ผลได้ (Outputs:O) จากการดำเนินกิจกรรมของโครงการ และผลลัพธ์ (Outcome:O) ตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ หรือประเมินผลโดยใช้รูปแบบ IPOO Model

๑๐.๒ ระดับการประเมินผล และหน่วยงานรับผิดชอบ ประกอบด้วย ๒ ระดับ

๑) การประเมินผลระดับแปลง/จังหวัด รับผิดชอบโดยทีมบริหารจัดการ

๒) การประเมินผลระดับภาพรวมทั้งประเทศ รับผิดชอบโดยศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๑๐.๓ จำนวนครั้งและช่วงเวลาการประเมินผล ทำการประเมินผล ๒ ครั้งต่อปี โดย

ครั้งที่ ๑ : เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนเมษายน ๒๕๕๙ และจัดส่งรายงานผลการประเมินผลภายในเดือน พฤษภาคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๒ : เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๙ และจัดส่งรายงานผลการประเมินผลภายในเดือน ตุลาคม ๒๕๕๙

๑๑. การประกวด โดยพิจารณาจาก

๑๑.๑ ความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานของมาตรการ ฯ

๑๑.๒ ผลลัพธ์ของมาตรการลดต้นทุนฯ

ส่วนที่ ๒

การติดตามและประเมินผล

มาตรการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร
ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ การติดตามและประเมินผลมาตรการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน สินค้าเกษตรด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

๑. หลักการและเหตุผล

มาตรการลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นโครงการสำคัญตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีการบริหารจัดการในรูปแบบแปลงใหญ่อย่างชัดเจน ภายใต้โครงการมีผู้จัดการแปลงดูแลรับผิดชอบให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย เกษตรกรสมาชิกรวมกลุ่มกันจัดหาปัจจัยการผลิต ดำเนินการผลิต และรวมกลุ่มกันขายหน่วยงานต่างๆ ร่วมบูรณาการงบประมาณ และรวมสรรพกำลังสนับสนุนดำเนินการ แนวคิดระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ นับเป็นรูปแบบการส่งเสริมสนับสนุนที่แตกต่างไปจากเดิมที่มุ่งแก้ปัญหาการผลิต การตลาด และรายได้ของเกษตรกรอย่างยั่งยืน ดังนั้น การติดตามประเมินผล จึงมีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ฝ่ายบริหารและผู้เกี่ยวข้อง ได้มีสารสนเทศสำหรับประกอบการพิจารณา และผู้เกี่ยวข้องตัดสินใจปรับปรุง แก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานโครงการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ รวมทั้งการตัดสินใจยุติหรือการขยายผลต่อไป

๒. การติดตามผลการดำเนินงาน

๒.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อรายงานความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานโครงการให้ผู้บริหาร/ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหได้ทันทั่วทั้งที่

๒.๒ ระดับการติดตามและหน่วยงานรับผิดชอบ

การติดตามประกอบด้วย ๒ ระดับ คือ

- ๑) ระดับแปลง/จังหวัด รับผิดชอบโดยทีมบริหารจัดการโครงการ
- ๒) ระดับภาพรวมทั้งประเทศ รับผิดชอบโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒.๓ ความถี่ของการติดตามและรายงานผล

- ๑) ระดับแปลง/จังหวัด ดำเนินการติดตามและจัดทำรายงานเป็นประจำทุกเดือน และตามสถานการณ์สำคัญเร่งด่วน
- ๒) ระดับภาพรวมทั้งประเทศ ติดตามและจัดทำรายงานเป็นประจำทุกไตรมาส และตามสถานการณ์สำคัญเร่งด่วน

๒.๔ วิธีการ/ขั้นตอนการติดตาม

- ๑) ระดับแปลง/จังหวัด ทีมบริหารจัดการ ดำเนินการจัดทำรายงานตามแบบฟอร์ม ปญ.๐๑ และ ปญ.๐๑-๑ โดย

๑.๑) ติดต่อ พบปะ เยี่ยมเยียนเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเป็นประจำทุกเดือน เพื่อสอบถามสังเกตการณ์ผลความก้าวหน้ากิจกรรมต่างๆ ในแปลงย่อยของเกษตรกร เช่น การได้รับและการใช้ทรัพยากรโครงการ การผลิต การตลาด ผลสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ความต้องการขอรับการสนับสนุนจากผู้จัดการแปลง และอื่นๆ

๑.๒) รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานมาตรการฯ และบันทึกลงแบบฟอร์ม ปญ.๐๑ เป็นประจำทุกเดือน ตามกิจกรรมที่หน่วยงาน หรือผู้จัดการแปลงได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด

๑.๓) ประมวลผล วิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบ ปญ.๐๑ และจากการติดต่อ พบปะ เยี่ยมเยียนเกษตรกร แล้วจัดทำเป็นรายงานผลการติดตามความก้าวหน้ารายเดือน (แบบ ปญ.๐๑-๑)

แบบฟอร์มการรายงานระดับแปลง/จังหวัด ประกอบด้วย ๒ แบบ (ภาคผนวก ๒)

(๑) แบบ ปญ.๐๑ แบบรายงานผลการปฏิบัติงานรายเดือนระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เนื้อหาประกอบด้วย ๒ ส่วน ส่วนแรกเป็นข้อมูลทั่วไปของแปลง และ ส่วนที่ ๒ เป็นผลการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติงานจริง (ปรับปรุง/แก้ไข/เพิ่มเติมได้ตามที่มีการปฏิบัติจริง)

(๒) แบบ ปญ.๐๑-๑ แบบสรุปรายงานผลการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานมาตรการลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรและการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นการเขียนบรรยายจากการวิเคราะห์ ข้อมูลความก้าวหน้าจากแบบ ปญ.๐๑ และจากการลงพื้นที่ติดต่อ พบปะ เยี่ยมเยียน เกษตรกร เนื้อหาประกอบด้วย ประเด็นตามแบบ ปญ.๐๑ หรือประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม

๒) ระดับภาพรวมทั้งประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดำเนินการโดย

(๑) รวบรวมข้อมูลรายงานความก้าวหน้ารายเดือน (แบบ ปญ.๐๑ และแบบ ปญ.๐๑-๑) จากทีมการบริหารจัดการ ทำการประมวลผล วิเคราะห์ และจัดทำรายงานรายไตรมาส และตามสถานการณ์สำคัญเร่งด่วน

(๒) สุ่มติดตามในพื้นที่ระดับแปลงเป็นครั้งคราว ประมวลผล วิเคราะห์ และจัดทำรายงานประกอบการนำเสนอรายไตรมาส (ตามข้อ ๒.๑) และตามสถานการณ์สำคัญเร่งด่วน

๒.๕ การรายงานผล

หน่วยงานและผู้รับผิดชอบการติดตามผลการปฏิบัติงานตาม ดำเนินการรายงานผล ดังนี้

ระดับการรายงาน/ผู้รายงาน	ผู้รับรายงาน	ความถี่การรายงาน
๑. ระดับแปลง/จังหวัด โดยทีมการบริหารจัดการ (แบบ ปญ.๐๑ และ ปญ.๐๑-๑)	๑) คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์ของจังหวัด ๒) สำนักงานแผนงานและโครงการพิเศษ (สป.กษ.) ๓) ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร	รายงานทุกเดือน (ภายในวันที่ ๕ ของ เดือนถัดไป) และตามสถานการณ์ เร่งด่วน (เริ่มครั้งแรก ๕ ธค. ๕๘)
๒. ระดับภาพรวมทั้งประเทศ โดย สศก.	ผู้บริหาร/คณะกรรมการระดับกระทรวง (รายงานภาพรวมโดยแบบ ปญ.๐๑ และ ปญ.๐๑-๑ ของทุกแปลงด้วย)	รายงานรายไตรมาส (ภายในวันที่ ๑๕ ของไตรมาสถัดไป และตาม สถานการณ์เร่งด่วน)

หมายเหตุ : การส่งข้อมูลให้ สศก. ผ่าน E-mail : chaisak@oae.go.th

๓. การประเมินผล

๓.๑ วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

เพื่อประเมินผลสำเร็จด้านผลผลิต (Outputs) จากการดำเนินงาน และผลลัพธ์ (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ของมาตรการฯ

๓.๒ ประเภทและรูปแบบการประเมินผล

เป็นการประเมินผลระหว่างการดำเนินงานมาตรการฯ (On-going Evaluation) ซึ่งผลการประเมินผลจะใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานมาตรการฯ หรือยุติ/ขยายผลมาตรการฯ ต่อไป

รูปแบบการประเมินผล การกำหนดประเด็นและตัวชี้วัดประกอบด้วย การพิจารณาในส่วนของทรัพยากรในการจัดทำมาตรการฯ หรือปัจจัยนำเข้า (Inputs: I) กระบวนการบริหารจัดการโครงการ (Process:P) ผลผลิต/ผลได้ (Outputs:O) จากการดำเนินกิจกรรมของมาตรการฯ และผลลัพธ์ (Outcome:O) ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ หรือประเมินผลโดยใช้รูปแบบ IPOO Model

๓.๓ ประเด็นและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากรูปแบบการประเมินผล ได้กำหนดประเด็นตัวชี้วัดที่สำคัญโดยใช้เกณฑ์เปรียบเทียบผลกับเป้าหมายของมาตรการฯ/แผนปฏิบัติการของแต่ละแปลง เปรียบเทียบก่อนและหลังมีมาตรการฯ เพื่อตัดสินผลสำเร็จของมาตรการฯ ในภาพรวม ดังนี้

ประเด็น	ตัวชี้วัด
๑. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	
๑.๑ บุคลากร (ผู้จัดการแปลง / เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ร่วม มาตรการฯ เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ)	ระดับความพร้อม ความเข้าใจในแนวทางขั้นตอนมาตรการฯ การรับรู้/ การยอมรับมาตรการฯ ความร่วมมือ
๑.๒ งบประมาณ	- จำนวนงบประมาณ/ระดับความเพียงพอ/แหล่งเงินงบประมาณ
๑.๓ พื้นที่ดำเนินงาน	- ระดับความเหมาะสมของพื้นที่มาตรการฯ (สอดคล้องกับความเหมาะสมของชุดดิน เอื้อต่อการผลิต การตลาด)
๑.๔ หลักสูตร/ความรู้	-ระดับความเหมาะสมขององค์ความรู้และเทคโนโลยีที่นำมาใช้ใน โครงการ
๒. กระบวนการ (Process)	
การบริหารจัดการ	- ระดับความเหมาะสมของกระบวนการ/ขั้นตอนต่าง ๆ ในการ ดำเนินงาน (ขั้นตอน/วิธีการเบิกจ่ายงบประมาณ วิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยี วิธีการวางแผนการผลิต วิธีการวางแผนการตลาด การบริหารจัดการสินค้าในแปลง) - ระดับความเหมาะสมของช่วงระยะเวลาดำเนินงาน - ระดับความเหมาะสมของระบบการติดตามและประเมินผลมาตรการฯ - ระดับความคิดเห็นการประสานงานจากส่วนกลาง/ในพื้นที่/ หน่วยงานนอกที่เกี่ยวข้อง

ประเด็น	ตัวชี้วัด
๓. ผลผลิต (Outputs)	- จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จัดสร้าง จัดหา เพื่อการสนับสนุนการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ - ระดับความรู้เทคโนโลยีต่างๆ การทำการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร
๔. ผลลัพธ์ (Outcome)	
๔.๑ ด้านการลดต้นทุน	
๑) การลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย	- ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลง - ร้อยละของจำนวนเกษตรกรที่มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลง
๒) การเพิ่มผลผลิตต่อหน่วย	- ปริมาณผลผลิตต่อไร่ในแปลงใหญ่เพิ่มขึ้น - ระดับคุณภาพของผลผลิตที่เพิ่มขึ้น - ร้อยละของเกษตรกรที่มีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น
๓) เทคโนโลยีการเกษตร	- จำนวนเทคโนโลยีการเกษตรที่เปลี่ยนแปลง
๔.๒ ด้านการบริหารจัดการ	
๑) ระบบมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตร	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการรับรองคุณภาพสินค้าเกษตร
๒) การจัดทำบัญชีรับจ่าย/บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการจัดทำบัญชีรับจ่าย/บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ
๔.๓ ด้านการตลาด	
๑) ช่องทางการตลาด	- จำนวนช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น
๒) การรวมกลุ่มกันขายผลผลิตของเกษตรกร	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มกันจำหน่ายผลผลิตในแปลงใหญ่
๓) ราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายได้	- ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถจำหน่ายผลผลิตได้สูงกว่าราคาตลาด
๔) รายได้ของเกษตรกร	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้น
๕. ความพึงพอใจ	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกร - ระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการรับซื้อผลผลิตในโครงการ

๓.๔ ระดับการประเมินผล และหน่วยงานรับผิดชอบ ประกอบด้วย ๒ ระดับ

๓.๓.๑ การประเมินผลระดับแปลง/จังหวัด รับผิดชอบโดยทีมบริหารจัดการเป็นหลัก

๓.๓.๒ การประเมินผลระดับภาพรวมทั้งประเทศ รับผิดชอบโดยศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๓.๕ การประเมินระดับแปลง/จังหวัด

๓.๕.๑ ขอบเขตของการประเมินผลระดับแปลง/จังหวัด

๑) ประเมินผลการผลิตในแปลงของเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ทุกราย

๒) กลุ่มเป้าหมายในการประเมินผล ประกอบด้วย เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ ผู้จัดการแปลง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการ

๓) จำนวนครั้งและช่วงเวลาการประเมินผล ทำการประเมินผล ๒ ครั้ง/ต่อปี โดย

ครั้งที่ ๑ : ช่วงเดือนเมษายน ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๒ : ช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๙

๓.๕.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ดังนี้

๑) ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมจากเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ทุกราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ปญ.๐๒ เป็นเครื่องมือ (ปรับปรุง/พัฒนามาจากแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของเกษตรกร) และจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการแปลง เจ้าหน้าที่ร่วมบูรณาการ รวมทั้งผู้ประกอบการ

๒) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลจากการรายงานความก้าวหน้ารายเดือนของการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

๓.๕.๓ การบันทึกและประมวลผล นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ (ปญ.๐๒) ทำการบันทึก (Key/Enter) ลงในตารางบันทึกข้อมูลและประมวลผล (แบบ ปญ.๐๓) ซึ่งใช้โปรแกรม Excell โดยได้ออกแบบให้สอดคล้องกับแบบสัมภาษณ์ ปญ.๐๒ พร้อมกำหนดสูตรการคำนวณเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และผลรวม เป็นต้น

๓.๕.๔ การจัดทำตารางนำเสนอข้อมูล หรือตาราง Outputs (ปญ.๐๔) นำข้อมูลจากการประมวลผลตามแบบ ปญ.๐๓ บันทึกลงในตารางนำเสนอข้อมูล ที่มีส่วนของข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานก่อนมีมาตรการฯ และส่วนของข้อมูลการประเมินผลระหว่างมีมาตรการฯ แล้วคำนวณเปรียบเทียบผลต่างที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังมีมาตรการฯ

๓.๕.๕ การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วยการเขียนอธิบายรายละเอียดของตัวโครงการแปลงใหญ่ที่รับผิดชอบ ระเบียบวิธีการประเมินผล เนื้อหาสาระ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และให้เหตุผลประกอบตามประเด็นตัวชี้วัดที่กำหนด ประกอบข้อมูลในตารางนำเสนอ ตาราง Outputs (ปญ.๐๔) รวมทั้งข้อค้นพบและข้อเสนอแนะต่างๆ

๓.๕.๖ การจัดส่งรายงาน ทีมการบริหารจัดการจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์พร้อมแนบ ปญ.๐๔ รวม ๒ ครั้ง โดย

- การประเมินผลครั้งที่ ๑ จัดส่งภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙
- การประเมินผลครั้งที่ ๒ จัดส่ง ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๕๙

๓.๕.๗ สรุปเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล (สศก.รับผิดชอบจัดทำเครื่องมือซึ่งจะจัดส่งให้ทีมบริหารจัดการในระยะต่อไป)

- ๑) แบบสัมภาษณ์เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ (แบบ ปญ.๐๒)
- ๒) แบบบันทึกประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Excell (แบบ ปญ.๐๓)
- ๓) ตารางนำเสนอ/ตาราง Outputs (แบบ ปญ.๐๔)

๓.๖ การประเมินระดับภาพรวมทั้งประเทศ

๓.๖.๑ ขอบเขตของการประเมินผล

- ๑) ประเมินผลทุกแปลง รวม ๗๖ แปลง ใน ๗๖ จังหวัด
- ๒) กลุ่มเป้าหมายที่ทำการประเมินผล ประกอบด้วย เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ ผู้จัดการแปลง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการ

๓) จำนวนครั้งและช่วงเวลาของการประเมินผลทำการประเมินผล ๒ ครั้งต่อปี โดยครั้งที่ ๑ ช่วงเดือนเมษายน ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๒ ช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๙

๓.๖.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ดังนี้

๑) ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมจากเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ที่ตกเป็นตัวอย่าง ผู้จัดการแปลง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ

๒) ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมจากเอกสารรายงานความก้าวหน้าและผลการประเมินผลของระดับแปลง/จังหวัด และจากรายงานข้อมูลพื้นฐานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรสมาชิกโครงการ

๓.๖.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยวิธีการทางสถิติอย่างง่าย เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ เพื่ออธิบายประกอบตารางและวิธีทางคณิตศาสตร์ เช่น การวัดทัศนคติ เป็นต้น

๓.๗ แผนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ปีงบประมาณ ๒๕๕๙							หน่วยงานรับผิดชอบ
	ต.ค.- พ.ย.	ธ.ค.- ม.ค.	ก.พ.- มี.ค.	เม.ย.- พ.ค.	มิ.ย.- -ก.ค.	ส.ค.- -ก.ย.	ต.ค.	
๑. จัดทำแนวทางการประเมินผล								สศก.
๒. ชี้แจงการประเมินผล								สศก.
๓. สํารวจข้อมูล								สศก.
ครั้งที่ ๑								ทีมการบริหารจัดการ / สศก.
ครั้งที่ ๒								ทีมการบริหารจัดการ / สศก.
๔. การประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล				..		..		ทีมการบริหารจัดการ / สศก.
๕. การรายงานผล								
ครั้งที่ ๑				◊				ทีมการบริหารจัดการ / สศก.
ครั้งที่ ๒							◊	ทีมการบริหารจัดการ / สศก.

๓.๘ งบประมาณการประเมินผลโครงการ

เบิกจ่ายจากค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการ

ส่วนที่ ๓

การประกวดมาตรการลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มโอกาสในการ
แข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
(แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๓ การประกวดมาตรการลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

๑.๑ หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาของกระทรวง (Road map) โดยมีโครงการที่สำคัญคือการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และสินค้าประมง ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) ได้มอบนโยบาย เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ เน้นให้ความสำคัญในเรื่องการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน ดำเนินการโดยการรวมแปลงเป็นแปลงใหญ่ ที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การปรับโครงสร้างสินค้าที่สำคัญดังกล่าว จะต้องทำการผลิตในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ประกาศเขตพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตสินค้า ๒๐ ชนิดไว้แล้ว โดยมีหลักการคือการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต อาทิ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด มีการผลิตร่วมกันเป็นกลุ่มและมีการเชื่อมโยงกับตลาดเพื่อบริหารจัดการให้เกิดสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ของสินค้า แก้ปัญหาเรื่องสินค้าล้นตลาดและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) ได้สั่งการให้มีการประกวดการส่งเสริมการดำเนินงาน การส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อการขับเคลื่อนดำเนินงานการบูรณาการทำงานร่วมกับของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการประกวด

๑.๒.๑ เพื่อพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถให้การดำเนินงานมาตรการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

๑.๒.๒ เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณและผลงานของโครงการให้ปรากฏแก่สาธารณชน และเป็นตัวอย่างในการขยายผลการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

๑.๓ กลไกการดำเนินงานประกวดแปลงต้นแบบ

๑.๓.๑ วิธีการ

๑) การจัดทำเกณฑ์การประกวด

(๑) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง รับฟังข้อคิดเห็นต่อ (ร่าง) คู่มือลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ในส่วนที่ ๓ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประกวด

(๒) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เสนอหลักเกณฑ์การประกวด ต่อคณะกรรมการลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตรด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) พิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๓) คณะกรรมการลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) แจกแนวทางหลักเกณฑ์การประกวด ให้หน่วยงานในส่วนกลางและภูมิภาค และผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

๒) การตัดสินใจการประกวด

(๑) คณะอนุกรรมการระดับเขตตรวจราชการ เสนอผลการพิจารณาผลการคัดเลือกแปลงใหญ่ โดยมีผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒ เป็นเลขานุการ จัดประชุม และให้คะแนนตามเกณฑ์การประกวด (ภาคผนวกเกณฑ์การให้คะแนนการประกวด) (ประมาณเดือนกันยายน ๒๕๕๙)

(๒) การประกวดระดับประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตรด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ประมวล วิเคราะห์ สรุปเสนอความเห็น ผลการพิจารณาจัดลำดับแปลงต้นแบบ ๑๘ แปลง และคัดเลือกแปลงต้นแบบ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตรด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ให้ความเห็นชอบผลการประกวด (ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๙)

(๓) คณะกรรมการลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตรด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ประกาศแปลงที่ได้รับการคัดเลือกระดับประเทศ และประกาศผลภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๙ (ปีงบประมาณ ๒๕๖๐)

๑.๓.๒ เกณฑ์การตัดสิน

คณะกรรมการขับเคลื่อนระบบการส่งเสริมการเกษตรให้เป็นแปลงใหญ่และการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร กำหนดเกณฑ์การตัดสิน ๔๐๐ คะแนน ดังนี้

๑) ความก้าวหน้าของกิจกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน ๑๐๐ คะแนน

๒) ผลลัพธ์ ๓๐๐ คะแนน

(๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต : การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ๑๐๐ คะแนน

(๒) การบริหารจัดการ : การสนับสนุนแหล่งเงินทุน เทคโนโลยีการเกษตร ระบบมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตร ช่องทางการตลาด ต้นทุนการผลิต ผลผลิตต่อไร่ การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ และราคาผลผลิต ๑๐๐ คะแนน

(๓) การตลาด : ช่องทางการตลาดที่เพิ่มขึ้น การรวมกลุ่มกันจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรที่สูงกว่าราคาตลาด และรายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น ๑๐๐ คะแนน

๓) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาจากตัวชี้วัด (ภาคผนวกที่ ๓) ในแต่ละกลุ่มสินค้า ๕ กลุ่ม ข้าว พืชไร่/พืชผัก ไม้ยืนต้น/ไม้ผล ประมง ปศุสัตว์

๔) กำหนดเกณฑ์คะแนนที่ผ่าน และได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ กรณีที่มีแปลงได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ให้คัดเลือกแปลงที่ได้รับคะแนนสูงสุด ได้รับรางวัลชมเชย เท่านั้น

ภาคผนวก

ส่วนที่ ๒

แบบ ปญ. ๐๑ และ แบบ ปญ.๐๑-๑ (ทีมบริหารจัดการ)

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานมาตรการลดต้นทุนการผลิต
และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบส่งเสริม
การเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

แบบ ปญ.๐๑ (ทีมบริหารจัดการ)

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานตามมาตรการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙
(ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ - วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙)
เดือนที่รายงานพ.ศ. (ระบุเดือนและพ.ศ.)

หน่วยงานรับผิดชอบ
วัตถุประสงค์โครงการ
เป้าหมายโครงการ
งบประมาณ
แผนงานและผลการปฏิบัติงานปีงบประมาณ ๒๕๕๙
ส่วนที่ ๑. ข้อมูลทั่วไปของแปลงใหญ่
๑) ผู้จัดการแปลง
๒) หน่วยงานเจ้าของแปลงใหญ่
๓) ชนิดสินค้า
๔) ที่ตั้งแปลงใหญ่
๕) ขนาดพื้นที่แปลงใหญ่
๖) ประเภทพื้นที่แปลงใหญ่
๗) เป้าหมายของแปลงใหญ่

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
เพื่อให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิต โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน มีต้นทุนการผลิตลดลงและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีผลผลิตมีคุณภาพ
ได้มาตรฐาน สร้างโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร
คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดคัดเลือกพื้นที่แปลงใหญ่จังหวัดละ ๑ แปลง
จำนวน บาท
ชื่อ.....นามสกุล.....สังกัด.....ตำแหน่ง.....โทร.....
.....
อาชีพ (ระบุ)..... ๐ปศุสัตว์ (ระบุ)..... ๐ ประมง (ระบุ).....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....
รวม.....ไร่ จำนวน.....ครัวเรือน
๐ สหกรณ์มี.....ไร่ ๐ สปก.....ไร่ ๐พื้นที่เกษตรกรทั่วไป.....ไร่
๐ ในเขตชลประทาน.....ไร่ ๐ นอกเขตชลประทาน.....ไร่
๐ การเพิ่มผลผลิต.....ก./ไร่ ๐ การลดต้นทุน.....บาท/ไร่
๐ การพัฒนาคุณภาพ.....
๐ การใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างจากเดิม..... ๐ การเพิ่มช่องทางการตลาด.....
๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙
จำนวนรวมทั้งสิ้น.....บาท
(กลท.บาท, พด.บาท, ชป.บาท, กษ.บาท, กวก.บาท, อื่นๆ (ระบุ).....บาท)

๘) ระยะเวลาโครงการ
๙) งบประมาณ

ส่วนที่ ๒. ผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน

กิจกรรม/ตัวชี้วัด	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการปฏิบัติงานปีงบประมาณ ๒๕๕๙		คำอธิบาย/คำชี้แจง/ปัญหา
			ผลงานเฉพาะเดือนที่รายงาน	ผลงานสะสม (เริ่มโครงการ-เดือนที่รายงาน)	
๑. การกำหนดขอบเขตพื้นที่ และจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐาน ๑.๑ การจัดทำผังที่ตั้งแปลงใหญ่ และขอบเขตพื้นที่แปลง(ความกว้างหน้าดินชั้นดอน) ๑) การได้รับข้อมูลแผนที่ในรูปข้อมูล shape File ในพื้นที่ จากหน่วยงานของเจ้าของพื้นที่ ๒) การตรวจสอบ/ตรวจทาน ผังที่ตั้งแปลงของเกษตรกรายแปลงตามข้อเท็จจริง /ตรวจสอบกับประชาชนร่วมกับเกษตรกร	ร้อยละ ร้อยละ	๑๐๐ ๑๐๐			

กิจกรรม/ตัวชี้วัด	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการปฏิบัติงานปีงบประมาณ ๒๕๕๙		คำอธิบาย/คำชี้แจง/ปัญหา
			ผลงานเฉพาะ เดือนที่รายงาน	ผลงานสะสม (เริ่มโครงการ-เดือนที่รายงาน)	
๓) การส่งข้อมูลของเขตพื้นที่แม่ใหญ่ให้สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ตรังตรวจสอบ ความเหมาะสมของที่ดิน วิเคราะห์ที่ดิน	ร้อยละ ๑๐๐				
๔) การส่งข้อมูลของเขตพื้นที่แม่ใหญ่ให้ชลประทานจังหวัด เพื่อวางแผน การใช้น้ำของเกษตรกร	ร้อยละ ๑๐๐				
๑.๒ การจัดทำฐานข้อมูลรายแปลง/รายครัวเรือน	ร้อยละ				
๑.๓ การจัดทำภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน	ร้อยละ				
๒. การจัดทำแผนการผลิต (ความก้าวหน้าตามขั้นตอนการจัดทำแผน)	ครั้ง				
๒.๑ จัดประชุมเกษตรกรเพื่อระดมความคิดเห็น รวบรวมปัญหา/ความต้องการ	ราย				
- จำนวนผู้เข้าร่วม	ร้อยละ				
๒.๒ การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของการผลิตในพื้นที่แม่ใหญ่	ร้อยละ				
๒.๓ การรวมกลุ่ม/จัดกลุ่มเกษตรกร เพื่อบริหารจัดการการผลิตร่วมกัน	ร้อยละ				
๒.๔ การกำหนดกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงานร่วมกับของเกษตรกร	ร้อยละ				
๒.๕ การจัดทำแผนการจัดหาปัจจัยการผลิต/โครงสร้างพื้นฐาน (ปุ๋ย/พันธุ์/เครื่องจักร	ร้อยละ				
/แรงงาน/ชลประทาน/ควบคุมสภาพ)	ร้อยละ				
๒.๖ การจัดทำแผนการจัดการหลังเกี่ยว	ร้อยละ				
(ระบบโลจิสติกส์/การเก็บสินค้า/การรักษาคุณภาพ)	ร้อยละ				
๓. การดำเนินงานตามแผนการผลิต	ร้อยละ				
๓.๑ การจัดหาปัจจัยการผลิต	ร้อยละ				
๑) เมล็ดพันธุ์/พันธุ์	ร้อยละ				
๑) ปริมาณ	ร้อยละ				
๒) พื้นที่รับประโยชน์	ร้อยละ				
๒) ปุ๋ย	ร้อยละ				
- เคมี	ร้อยละ				
๑) ปริมาณ	ร้อยละ				
๒) พื้นที่รับประโยชน์	ร้อยละ				
- อินทรีย์	ร้อยละ				
๑) ปริมาณ	ร้อยละ				
๒) พื้นที่รับประโยชน์	ร้อยละ				
๓) เครื่องจักรกล/แรงงาน	ร้อยละ				
๑) จำนวนเครื่องจักร เช่น เครื่องจักรในการดำนา	ร้อยละ				
๒) พื้นที่รับประโยชน์	ร้อยละ				
๔)	ร้อยละ				

แบบ ปญ.01-1(ทีมการบริหารจัดการ)

สรุปรายงานผลการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน

มาตรการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร

ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ปี 2559

ประจำเดือน จังหวัด.....

1. ข้อมูลทั่วไปของแปลงใหญ่

2. ผลการติดตาม

ผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน (ปญ.01) และลงพื้นที่พบปะ เยี่ยมเยียน เกษตรกร สมาชิกแปลงใหญ่ เมื่อวันที่ จำนวนเกษตรกร รายสรุปผลได้ดังนี้

2.1 การกำหนดขอบเขตพื้นที่ และจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐาน.....

2.2 การจัดทำแผนการผลิต

2.3 การดำเนินงานตามแผนการผลิต

1) การจัดหาปัจจัยการผลิต ผลการดำเนินการ.....

2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/ทรัพยากรด้านการเกษตร ผลการดำเนินงาน.....

3) การควบคุมคุณภาพผลผลิต ผลการดำเนินการ.....

4) การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ผลการดำเนินการ

2.4การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

1) การจัดทำแผนการถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการแล้วร้อยละ.....

2) การดำเนินงานตามแผนการถ่ายทอดความรู้ จำนวนครั้งที่อบรม/ถ่ายทอดความรู้ ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ จำนวนสมาชิกที่ได้รับการอบรม/ถ่ายทอดความรู้ ราย
คิดเป็นร้อยละ.....

2.5 การวางแผนการตลาด

1) การจัดทำแผนการตลาด ดำเนินการแล้วร้อยละ.....

2) ผลการดำเนินงานตามแผนการตลาด เครือข่ายตลาดที่จำหน่ายผลผลิต

3) อื่นๆ(ระบุ)

2.6 การลดต้นทุน

เช่น การจัดหาพันธุ์พืช/สัตว์/ราคาถูก และเหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก ให้ผลผลิตสูงทนต่อ

โรค/ศัตรูพืช และสภาพอากาศ

2.7 การเพิ่มผลผลิต

เช่น การคัดเลือกพันธุ์พืชสัตว์ คุณภาพดีให้ผลผลิตสูง พัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน

2.8 การบริหารจัดการ

เช่น การหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี การให้ความรู้แก่สมาชิกในแปลง
การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้สมาชิกในแปลง

2.9 อื่นๆ

2.10 การเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณจำนวน บาท คิดเป็นร้อยละ..... ของเป้าหมาย
(สามารถเพิ่มเติมกิจกรรม ตามการดำเนินงานแปลงใหญ่ภายในจังหวัด)

3. ข้อค้นพบที่สำคัญ

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ภาคผนวก

ส่วนที่ ๓

เกณฑ์การให้คะแนนการประกวด

มาตรการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน
สินค้าเกษตร ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
(แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

เกณฑ์การให้คะแนนการประกวดมาตรการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตรด้วยระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (แปลงต้นแบบ) ปี ๒๕๕๙

ชื่อผู้จัดการแปลงใหญ่ ชนิดสินค้า.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๑. ความก้าวหน้าของกิจกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของโครงการ (๑๐๐ คะแนน)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	คะแนนเต็ม	ผลการดำเนินงาน				คะแนนที่ได้	หลักฐานประกอบการพิจารณา
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก		
๑. การคัดเลือกแปลงต้นแบบ (๑๐ คะแนน)	มีความสอดคล้อง เหมาะสม กับเกณฑ์ที่กำหนด	๕	น้อยกว่า ๔ ข้อ (๑.๒๕ คะแนน)	ครอบคลุม ๔ ข้อ (๒.๕ คะแนน)	ครอบคลุม ๕ ข้อ (๓.๗๕ คะแนน)	ครบถ้วนทุกข้อ (๕ คะแนน)		☐ รายงานการประชุม
	ระยะเวลาการจัดส่งแปลง ต้นแบบให้ สศก.	๕	ได้รับหลังจาก ๕ พฤศจิกายน ๕๕ (๑.๒๕ คะแนน)	ได้รับภายใน ๕ พฤศจิกายน ๕๕ (๒.๕ คะแนน)	ได้รับภายใน ๓๐ ตุลาคม ๕๕ (๓.๗๕ คะแนน)	ได้รับภายใน ๒๒ ตุลาคม ๕๕ (๕ คะแนน)		☐ วันที่ สศก. ได้รับหนังสือนำส่งโดยผู้ว่าฯ ลงนาม/Fax/ e-mail
๒. มีคณะทำงานบริหารจัดการ การขับเคลื่อนแปลงใหญ่ในพื้นที่ (๒๐ คะแนน)	มีทีม ๑) ทีมการตลาด ๒) ทีมลดต้นทุนการผลิต ๓) ทีมบริหารจัดการ ๔) ทีมผู้จัดการแปลง	๑๕	มี ๑ ทีม (๒.๕คะแนน)	มี ๒ ทีม (๗.๕ คะแนน)	มี ๓ ทีม (๑๑.๒๕ คะแนน)	มีครบ ๔ ทีม (๑๕ คะแนน)		☐ คำสั่งแต่งตั้ง / มติที่ประชุมโดย คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด
	มีคำสั่งแต่งตั้ง และระยะเวลา ในการแต่งตั้งการทำงาน ระดับพื้นที่	๕	มีคำสั่งแต่งตั้งหลัง วันที่ ๑๕ พ.ย.๕๕ (๑.๒๕ คะแนน)	มีคำสั่งแต่งตั้ง ภายในวันที่ ๑๕ พ.ย. ๕๕ (๒.๕ คะแนน)	มีคำสั่งแต่งตั้ง ภายในวันที่ ๑๐ พ.ย.๕๕ (๓.๗๕ คะแนน)	มีคำสั่งแต่งตั้ง ภายในวันที่ ๕ พ.ย.๕๕ (๕ คะแนน)		☐ คำสั่งแต่งตั้ง / มติที่ประชุมโดย คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็น	ตัวชี้วัด	คะแนนเต็ม	ผลการดำเนินงาน				คะแนน ที่ได้	หลักฐานประกอบการศึกษา ที่ได้อ
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก		
๓. ข้อมูลแผนที่รายแปลง รายละเอียดข้อมูลรายแปลง และรายละเอียดจำนวนเกษตรกร ตามหมายเลขประจำตัว ๑๓ หลัก (๒๐ คะแนน)	๑) มีแผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ (๑ : ๔๐๐๐) พร้อมระบุกิจกรรมรายแปลง ๒) ร้อยละของจำนวนแปลงที่มีการระบุรายละเอียดครบถ้วน	๑๐	เสร็จหลัง ๒๐ ธันวาคม ๕๘ (๓.๕ คะแนน)	เสร็จภายใน ๒๐ ธันวาคม ๕๘ (๕ คะแนน)	เสร็จภายใน ๑๐ ธันวาคม ๕๘ (๗.๕ คะแนน)	เสร็จภายใน ๓๐ พฤศจิกายน ๕๘ (๑๐ คะแนน)		☐ แผนที่มาตราส่วน ๑: ๔๐๐๐ และ ระบุกิจกรรมรายแปลงของครัวเรือนเกษตรกร (digital file) ☐ เอกสารระบุกิจกรรมรายแปลง ของครัวเรือนเกษตรกร ☐ หนังสือส่งจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ
๔. ข้อมูลพื้นฐานภาวะเศรษฐกิจของเกษตรกร (๑๐ คะแนน)	มีตารางบันทึกข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจเกษตรกร	๑๐	ได้รับหลังวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๕๘ (๒.๕ คะแนน)	ได้รับภายในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๕๘ (๕ คะแนน)	ได้รับภายในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๕๘ (๗.๕ คะแนน)	ได้รับภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๕๘ (๑๐ คะแนน)		☐ สตก. ได้รับตารางบันทึกข้อมูล (แบบ สร. ๐๓)
๕. แผนปฏิบัติการแปลงใหญ่ ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการฯ แล้ว (๒๐ คะแนน)	มีส่งแผนปฏิบัติการแปลงใหญ่ - แผนการตลาด - แผนลดต้นทุนการผลิต	๒๐	ได้รับหลังวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๕๘ (๕ คะแนน)	ได้รับภายในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๕๘ (๑๐ คะแนน)	ได้รับภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๕๘ (๑๕ คะแนน)	ได้รับภายในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๕๘ (๒๐ คะแนน)		☐ สตก. ได้รับแผนปฏิบัติการรายแปลง จากทีมบริหารจัดการ (แบบ ผป.๐๑)
๖. รายงานความก้าวหน้าผล การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการแปลงใหญ่ (๒๐ คะแนน)	ร้อยละของรายงานที่ส่งภายในระยะเวลาที่กำหนด	๒๐	ส่งภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน ๕ เดือน (๕ คะแนน)	ส่งภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน ๖ เดือน (๑๐ คะแนน)	ส่งภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน ๗ เดือน (๑๕ คะแนน)	ส่งภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน ทั้ง ๘ เดือน (๒๐ คะแนน)		☐ สตก. ได้รับรายงานจากทีมบริหารจัดการ (แบบ ปญ๐๑)

๒. ผลลัพธ์ของมาตรการ (๓๐๐ คะแนน) (เปรียบเทียบก่อนและหลังมีมาตรการ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	คะแนนเดิม	ผลการดำเนินงาน				คะแนนที่ได้	หลักฐานประกอบ การพิจารณา
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก		
๑. การลดต้นทุนการผลิต (ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย) (๑๐๐ คะแนน) ๑.๑ การลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย	๑) ต้นทุนต่อหน่วยลดลง - ข้าว / พืชไร่ - พืชผัก / ไม้ดอกไม่ประดับ - ไม้ผล / ไม้ยืนต้น - ประมง - ปศุสัตว์ ๒) ร้อยละของจำนวนเกษตรกรที่ต้นทุนการผลิตลดลง	๔๐	ร้อยละ ๑ - ๑๐ (๑๐ คะแนน)	ร้อยละ ๑๑ - ๑๔ (๒๐ คะแนน)	ร้อยละ ๑๕ - ๑๙ (๓๐ คะแนน)	ร้อยละ ๒๐ ขึ้นไป (๔๐ คะแนน)		☐ เอกสารเปรียบเทียบต้นทุนต่อหน่วยก่อนและหลังมีโครงการ
๑.๒ การเพิ่มผลผลิตต่อหน่วย	๑) ผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น - ข้าว / พืชไร่ - พืชผัก / ไม้ดอกไม่ประดับ - ไม้ผล / ไม้ยืนต้น - ประมง - ปศุสัตว์	๓๐	เพิ่มขึ้นต่ำกว่าร้อยละ ๔	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔ - ๕	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖ - ๗	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘ ขึ้นไป		☐ เอกสารเปรียบเทียบผลผลิตต่อหน่วยก่อนและหลังมีโครงการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	คะแนนเต็ม (๑)	ผลการดำเนินงาน				คะแนนที่ได้ (๒)	หลักฐานประกอบ การพิจารณา
	๒) ร้อยละของเกษตรกรที่มี ผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น	๑๐	เพิ่มขึ้นน้อยกว่า ร้อยละ ๖๐ (๒.๕ คะแนน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๐-๖๙ (๕ คะแนน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๐-๗๙ (๗.๕ คะแนน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป (๑๐ คะแนน)		☐ เอกสารเปรียบเทียบ จำนวนร้อยละของ เกษตรกรที่มีผลผลิต ต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ก่อน และหลังมีโครงการ
๑.๓ เทคโนโลยีการเกษตร(พันธุ์ ระบบน้ำ การใช้เครื่องจักรกล ผลิตปุ๋ยใช้เอง ฯลฯ) รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยระบบ Application (อย่างน้อย Application ของกรมที่ผู้จัดการแปลงสังกัด และของ สศก.)	จำนวนเทคโนโลยีการเกษตรที่มี อยู่ในแปลงที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น	๑๐	เทคโนโลยี เปลี่ยนแปลง อย่างน้อย ๑ เรื่อง (๒.๕ คะแนน)	เทคโนโลยี เปลี่ยนแปลง อย่าง น้อย ๒ เรื่อง (๕ คะแนน)	เทคโนโลยี เปลี่ยนแปลง อย่าง น้อย ๓ เรื่อง (๗.๕ คะแนน)	เทคโนโลยี เปลี่ยนแปลง ๔ เรื่อง ขึ้นไป (๑๐ คะแนน)		☐ หลักฐานการ เก็บข้อมูลจากที่มลด ต้นทุน

หมายเหตุ : คะแนนที่ได้ คิดตามค่าร้อยละของการลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มผลผลิตต่อหน่วย

ประเด็น	ตัวชี้วัด	คะแนนเดิม (๑)	ผลการดำเนินงาน				คะแนนที่ได้ (๒)	หลักฐานประกอบการพิจารณา
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก		
๒. การบริหารจัดการ (๑๐๐ คะแนน) ๒.๑ การสนับสนุนแหล่งเงินทุน / วงเงิน ๒.๑.๑ เกษตรกรร่วมกันหาแหล่งเงินทุนภายในกลุ่มของตนเอง และในรูปแบบ social business /CSR /งบท้องถิ่น ๒.๒.๒ งบจากภายนอก เช่น งบกรม จังหวัด ที่สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ	๑. ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดตั้งกองทุน และวงเงินสนับสนุนการดำเนินงาน ๑. จำนวนแหล่งเงินทุน และวงเงินที่สนับสนุน การดำเนินงานโครงการ (ระบุวงเงินรวม) ๒. จำนวนวงเงินที่สนับสนุน การดำเนินงานโครงการ (ระบุวงเงินรวม)	๒๕ ๑๕ ๑๐	ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ (๖.๒๕ คะแนน) ๑ แหล่ง (๓.๗๕ คะแนน) ต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท (๒.๕ คะแนน)	ร้อยละ ๒๐-๔๐ (๑๒.๕๐ คะแนน) ๒ แหล่ง (๗.๕๐ คะแนน) ๑๐๐,๐๐๐-๒๐๐,๐๐๐ บาท (๕ คะแนน)	ร้อยละ ๔๑-๖๐ (๑๘.๗๕ คะแนน) ๓ แหล่ง (๑๑.๒๕คะแนน) ๒๐๐,๐๐๑-๓๐๐,๐๐๐ บาท (๗.๕ คะแนน)	มากกว่าร้อยละ ๖๐ (๒๕ คะแนน) มากกว่า ๓ แหล่ง (๑๕ คะแนน) มากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท (๑๐ คะแนน)	☐ หลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณจากหน่วยงานที่สนับสนุน หรือ หลักฐานเชิงประจักษ์ ☐ ทีมบริหารจัดการรับผิดชอบ	
๒.๒ มีระบบมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตร เช่น สินค้าปลอดภัย ระบบ GAP เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น	ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าระบบสินค้าปลอดภัย หรือที่ได้การรับรองระบบมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตร	๒๕	เกษตรกรต่ำกว่า ร้อยละ ๒๐ (๖.๒๕ คะแนน)	เกษตรกร ร้อยละ ๒๑-๔๐ (๑๒.๕๐ คะแนน)	เกษตรกร ร้อยละ ๔๑-๖๐ (๑๘.๗๕ คะแนน)	เกษตรกร มากกว่า ร้อยละ ๖๐ (๒๕ คะแนน)	☐ หลักฐานแสดงการได้รับรองคุณภาพสินค้า ข้อมูลจากที่มีบริหารจัดการและทีมผู้จัดการแปลง	
๒.๓ การจัดทำบัญชีรับจ่ายครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	ร้อยละของเกษตรกรที่มีการจัดทำบัญชีรับจ่ายครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๒๕	น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐ (๖.๒๕ คะแนน)	ร้อยละ ๖๐-๘๐ (๑๒.๕๐ คะแนน)	ร้อยละ ๘๐-๙๐ (๑๘.๗๕ คะแนน)	ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป (๒๕ คะแนน)	☐ เอกสารเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของเกษตรกรที่มีการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ก่อนและหลังมีโครงการ	

ประเด็น	ตัวชี้วัด	คะแนนเต็ม (๑)	ผลการดำเนินงาน				คะแนนที่ได้ (๒)	หลักฐานประกอบ การพิจารณา
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก		
๓. การตลาด (๑๐๐ คะแนน) ๓.๑ ช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น เช่น - ตลาดเฉพาะที่ทำข้อตกลงซื้อขาย - Social business - ตลาดเกษตรกร (premium farmer market) - Modern trade - การนำไปปรับปรุงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	จำนวนช่องทางตลาดที่เพิ่มขึ้น	๒๕	เท่าเดิม (๖๒๕ คะแนน)	เพิ่มขึ้น ๑ ราย (๑๒๕๐ คะแนน)	เพิ่มขึ้น ๒ ราย (๑๘๗๕ คะแนน)	เพิ่มขึ้นมากกว่า ๒ ราย (๒๕ คะแนน)	☐ หนังสือสัญญา / หนังสือจดทะเบียน / หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดำเนินงานของทีมตลาด	
๓.๒ การรวมกลุ่มกันจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร	ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มกันจำหน่ายผลผลิตในแปลงใหญ่	๒๕	น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐ (๖๒๕ คะแนน)	ร้อยละ ๖๐-๖๙ (๑๒๕๐ คะแนน)	ร้อยละ ๗๐-๗๙ (๑๘๗๕ คะแนน)	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป (๒๕ คะแนน)	☐ เอกสารเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของเกษตรกรที่มีผู้ซื้อขายเพิ่มขึ้น ก่อนและหลังมีโครงการ	
๓.๓ การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรที่ได้ราคาสูงกว่าราคาคตลาด	๑) ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถจำหน่ายผลผลิตได้สูงกว่าราคาตลาด	๒๕	เกษตรกรน้อยกว่าร้อยละ ๖๐ (๖๒๕ คะแนน)	เกษตรกร ร้อยละ ๖๐-๖๙ (๑๒๕๐ คะแนน)	เกษตรกร ร้อยละ ๗๐-๗๙ (๑๘๗๕ คะแนน)	เกษตรกร ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป (๒๕ คะแนน)	☐ เอกสารเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของเกษตรกรที่ไม่มีปัญหา และสามารถจำหน่ายผลผลิตได้สูงกว่าราคาตลาด และก่อน-หลังมีโครงการ	
๓.๔ รายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้น	๒๕	เกษตรกรน้อยกว่า ร้อยละ ๖๐ (๖๒๕ คะแนน)	เกษตรกร ร้อยละ ๖๐-๖๙ (๑๒๕๐ คะแนน)	เกษตรกร ร้อยละ ๗๐-๗๙ (๑๘๗๕ คะแนน)	เกษตรกร ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป (๒๕ คะแนน)	☐ เอกสารเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้น ก่อนหลังโครงการ	